

fri, saa kommer jeg til det Resultat, at det ikke er gavnligt; thi det vil virke hen til, at Capitalerne drages sammen paa enkelte Hænder, hvor de skaffe Fedme, eller gaae til Udlandet eller tjene til at undertrykke dem, som allerede ere forarmede. Jeg skal med et Par Ord tillade mig at omtale Sparekasserne, som jeg først nævnte. Jeg skal villig erkjende den meget prisværdige Hensigt, der har været ved deres Oprettelse, og jeg skal ligeledes villig erkjende de Mænds Flid og Virksomhed, som paa de forskjellige Steder have deres Forvaltning; men hvad jeg ikke kan erkjende, det er, at de i det Hele virke gavnligt, naar det er dem tilladt at tage høiere Rente end 4 pCt. Forholdet stiller sig saaledes, jeg vil tage et Sogn til Exempel, som ligger 3 Mile fra Kjøbstaden. Den, som laaner Penge ud, reiser til Kjøbstaden og faaer 3 pCt., og naar han tager Rejseomkostningerne fra, kan han maaffee have $2\frac{1}{2}$ pCt. Den, som laaner Penge, maa give 5 pCt., og lægger man Omkostningerne til, giver han 6 pCt. Altsaa, Resultatet bliver, at den ene Nabo kommer til at reise til Kjøbstaden, 3 Mile borte, for at give 6 pCt. af de Penge, som han, naar Sparekasserne ikke havde været oprettede, kunde have faaet for 4 pCt., og den, der ublaaner dem, faaer iffun $2\frac{1}{2}$ pCt. Men det Værste er endelig endnu tilbage og det er, at, naar der kommer saadanne Tider som for kort Tid siden, og som man kalder Pengekriser, saa faaer man Pengene opsigte, og der er da Ingen, som vil gaae i Caution, — der bliver indgaaet et Forlig, en Forligstid bliver given, og naar denne er udløben, faaer man Eiendommen solgt, — det er Følgeslutningen deraf, og det har viist sig paa mange Steder paa Landet.

Jeg skal med et Par Ord tillade mig at berøre den saa meget omtalte Pengekrisis. Jeg har ikke nogen Betænkelighed ved, om jeg skulde sige noget Galt; thi der er Folk, der ere bedre inde i Forholdene, og de ville vide at rette mig. Jeg betragter det saaledes, at den er foraarsaget ved en altsfor vidt dreven altsidig Speculation, at da de Folk, der speculere, mærkede, at de vare gaaede for vidt, traf de

deres Penge tilbage, og idet de traf deres Penge tilbage, blev der Forvirring i det Store, og denne Forvirring virkede over det Hele. For at forebygge disse ulykkelige Virkninger her i Landet, udgav Regjeringen den 03 alle bekjendte provisoriske Lov; det hedder deri: „Rentefoden er given fri“; den skulde være, om jeg maa bruge det Udtryk, en Receipt, som skulde curere Pengekrisen, men der er indløbet Efterretninger fra hele Landet om, at Receipten ikke svarede til Hensigten; Folk døde af den. For at forebygge, at ikke altsfor Mange skulde gaae, tilgrunde, blev denne Lov igjen tagen tilbage. Jeg troer altsaa, at der ligger deri et Beviis for, at den ubundne Rente ligesaavel i dette som i det, jeg har omtalt, er en Uting, som ikke kan bestaae med Folkets Vel i Almindelighed. Jeg troer, at, naar det har bestaaet en Tid, vil det lede hen til, at vi faae det engelske Forsatningsystem med sine 7 pCt's. Beregning. Jeg skal slutte med det, jeg engang tidligere har omtalt, at først naar vi kunne opnaae den Tid her i Landet, som jeg rigtignok meget tvivler om, at Alt blev saaledes, at man kunde undvære lovbundne Regler i saa Henseende, saa skulde jeg med Fornøielse stemme med de Herrer for en fri Rentefod, men for heller ikke.

G. Winther: Jeg kan heller ikke gaae ind paa denne Lov, saaledes som den er foreslagt af de ærede Forslagsstillere; men jeg troer ialtsald, at der kan være Anledning til at gjøre en Forandring i den § i den omhandlede Lov af 1855, som dette Forslag er stillet til. Jeg troer, at der allerede dengang, da Renteloven blev vedtagen, var en temmelig almindelig Mening her i Thinget om, at der ikke var saa stor Trang til denne Lov uden netop i Kjøbenhavn og dens nærmeste Omegn, og jeg erindrer, at dette blev udtalt af Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 1ste Valgfreds (K. C. Larsen) (K. C. Larsen: Aldeles ikke!). Det blev udtalt af ham, saavidt jeg har kunnet forstaae det, som jeg har læst i Rigsdagsstendenden. Han erklærede imidlertid, at han ikke vilde gjøre noget Forslag, som skulde gaae ud paa at indskrænke Loven til at gjælde for Kjøbenhavn, men at det havde undret ham noget, at det